

بی حجابی با حقوق افراد جامعه در تزامم است

حجاب امری اجتماعی است لذا بی حجابی در جامعه پیامدهای نامطلوب به همراه دارد و این امر با حقوق افراد جامعه در تزامم است.

حجاب امری اجتماعی است لذا بی حجابی در جامعه پیامدهای نامطلوب به همراه دارد و این امر با حقوق افراد جامعه در تزامم است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: به مناسبت هفته حجاب و عفاف به سراغ دو تن از کارشناسان این حوزه رفتیم تا نظر آنها را در این خصوص جویا شویم. موضوعاتی مانند اجباری بودن حجاب، اثرات فردی و اجتماعی حجاب، نقش حجاب در تقویت بنیان خانواده و نحوه مواجهه با مقوله بی حجابی از جمله مقولاتی است که مورد بررسی قرار گرفته است. متن زیر مشروح گفتگوی مهر در مورد پدیده بدحجابی با آیت پیمان دبیر شورای علمی دین پژوهان کشور و حجت الاسلام علی قهرمانی کارشناس مسائل دینی است.

آیت پیمان دبیر شورای علمی دین پژوهان کشور در مورد به کار بردن لفظ اجباری برای موضوع حجاب گفت: به کار بردن لفظ اجبار در ارتباط با هیچکدام با تکالیف دین مناسبتی ندارد. تمام تکالیفی که خداوند برای سعادت و کمال بشر از طریق شریعت همه انبیا تشریع فرموده هیچکدام بر مدار اجبار و تحمیل نیستند.

این استاد دانشگاه ادامه داد: اجبار در موضوع حجاب باید اینگونه تبیین شود که حجاب یک تکلیف عبادی و شرعی است که دو جنبه دارد. یک جنبه متوجه حریم خصوصی می شود که کسی وارد این حریم نخواهد شد ولی یک جنبه دیگر این تکلیف مربوط به اجتماع می شود یعنی حجاب جنبه اجتماعی پیدا می کند. حجاب از آن تکالیفی است که اگر فرد انجام ندهد در صحنه اجتماع بروز و ظهور پیدا می کند و با حقوق دیگران تزامم پیدا می کند.

وی گفت: مثلا اگر تفاوت نماز را با امر حجاب بسنجیم می توان گفت نماز یکی از بالاترین تکالیف ماست اما چگونه است ما در امر بی نمازی هیچ تاکید بر اجباری نمی بینیم چون بی نمازی جلوه بیرونی ندارد و فردی که در خیابان عبور می کند هیچ گونه تالی فاسدی (پیامد نامطلوب) ایجاد نمی کند ولو اینکه شما بدانید او بی نماز است. این امر تزاممی با دیگران پیدا نمی کند اما حجاب اینگونه نیست و وقتی فرد بی حجاب در اماکن عمومی حضور پیدا می کند تالی فاسد دارد و با حقوق افراد متدین تزامم پیدا می کند.

شیوه مواجهه با مسئله بی حجابی

وی با اشاره به نحوه برخورد با مقوله بد حجابی توضیح داد: کسانی که می خواهند مروج و مبلغ امر حجاب در جامعه باشند باید دقت داشته باشند که باعث گسست نسل های جدید نسبت به دین نشوند. سنت اولیا و پیامبر اکرم باید نصب العین قرار گیرد که ببینیم بیان و شیوه تبلیغ آنها چگونه بوده است. نباید بر اساس سلیقه یا احساسات فردی عمل کرد.

وی افزود: گاهی دیده می شود برخی رفتارها نه تنها تاثیر مثبتی نداشته بلکه باعث یک نوع رفتار لجاجت آمیزی از طرف جوانان می شود. باید اوامر الهی را در کنار یکدیگر قرار دهیم و مجموعه ای نگاه کنیم. اگر بناست در حیطه حجاب امر و نهی و یا تکلیفی را انجام دهیم باید روشمند عمل کنیم. قرآن کریم به لاین بودن و احسن بودن قول و به «جادلهم بالتی هی احسن» تاکید می کند. باید اینها را کنار هم دید.

آیت پیمان گفت: اگر ما می خواهیم دختران و زنان جامعه را نسبت به مسئله حجاب آگاهی دهیم این امر باید با قول احسن صورت گیرد. مسئله اول آگاهی بخشی است که بایستی متولیان امر تمام توان خود را بر آگاهی بخشی نسبت به محاسن حجاب و در درجه بعدی نسبت به مضرات بد حجابی بگذارند. همان روشی که ما در سیقا وحی و نزول قرآن می بینیم.

وی ادامه داد: قرآن ابتدا با انذار به جهنم و عذاب نازل نشد و اولین آیات ناظر به بشارت و رستگاری است که «قولوا لا اله الا الله تفلحوا»، ابلاغ رسالت توسط پیامبر اکرم با بشارت است.

دبیر شورای علمی دین پژوهان کشور گفت: در بسیاری از رسائل عملیه مراجع شیوه امر به معروف از نهی از منکر را در چهار

مرحله با شرایط تبیین کرده اند که حجاب نیز شامل همین مراحل می شود. لذا اول باید آمران به معروف و ناهیان از منکر را آموزش داد.

وی افزود: اگر به صورت مقطعی بر اثر فشارهای سیاسی و اجتماعی نهادهایی وارد اجتماع شده و بخواهند این معضل را در عرصه اجتماع و در صحن خیابان ها حل کنند، لطمه وارد می کند و تجربه نشان داده که این کار مثبت نبوده است. اینها همه توان خود را مصروف منع می کنند و می خواهند کار را در مرحله آخر حل کنند. لذا باید فرهنگ سازی و آموزه های قرآن و سیره ائمه را با بیان آثار حجاب و فلسفه حکمت آمیز حجاب که خداوند در قرآن تشریع فرموده اول به متولیان امر به معروف و نهی از منکر آموزش داده که به جامعه منتقل شود.

سیره اهل بیت در مواجهه با فرد گناهکار

وی در مورد سیره اهل بیت عصمت و طهارت در مواجهه با افراد گناهکار گفت: اهل بیت نسبت به گناهکاران با مهربانی و ملاطفت برخورد کرده اند. اهل بیت سعی کرده اند که شخصیت گناهکار را تخریب نکنند و اگر شخصی به تکلیف دینی خود عمل نکرده است نباید او را مورد شماتت و توهین قرار داد. اهل بیت همیشه در نهایت شفقت و مهربانی همانند طیب عمل کرده اند که «طیبٌ دَوَّارٌ بِطَبِّهِ» اهل بیت نسبت به گناهکار به عنوان بیماری که نیاز به درمان دارد نگاه کرده اند. مثلاً آیا طیب، بیمار را مورد سرزنش قرار می دهد؟ بلکه با شفقت و مهربانی تلاش می کند تا او را نسبت به چیزهایی که برای او نافع و یا مضر است، آگاه کند. امروز در رابطه با منکرات باید چنین روشی را آموزش دهیم.

حجاب در نسبت با دیگر مفاسد

آیت پیمان در خصوص مغاطه ای که در مورد امر حجاب مطرح می شود و آن را در نسبت با دیگر مفاسد جامعه امری با درجه اهمیت کمتری جلوه می دهند گفت: قیاس مسئله بی حجابی با مفاسد دیگر و اولویت دادن به دیگر مشکلات جامعه مثل اختلاس و... نسبت به امر حجاب ناشی از به کار بردن تعصبات بی جا در این مباحث است. در نهج البلاغه آمده است نام افرادی برده شده است که تخطی مالی کرده اند و یا انحراف اقتصادی داشته اند که یک نمونه ابن حرمه است که حضرت دستور دادند در انتظار مردم تنبیه شود. ابن حنیف نمونه دیگری است که حضرت طی نامه ای او را مورد توبیخ قرار داده است. اما نکته ای که وجود دارد در بحث فراوانی ها و کثرت هاست. بحث سو استفاده از بیت المال محدود به تعداد اندکی از مدیران فاسد ولی امری مثل بی حجابی فراوانی و کثرت دارد و در معرض دید بخش زیادی قرار می گیرد حساسیت بیشتری ایجاد می کند. یعنی می توان گفت از این بعد امر حجاب نه اینکه اولی باشد بلکه حساس تر است چراکه فراوانی آن در جامعه زیاد است و اگر چاره ای اندیشیده نشود به سرعت در جامعه گسترش پیدا می کند. اما مسائل دیگر سرعت گسترشی به این شکل ندارند. یقیناً هر چیزی به جای خود باید مورد بررسی قرار بگیرد.

وی گفت: دزدی و اختلاس و دیگر تخلفات بعضی مسئولین هم نقض محرمات الهی است و جرم شخصی و اما گناه غیر علنی است. قبح گناه دزدی و تخلف و ظلم و... چون مرتکبین اندک و اعمال مخفی است، در جامعه از بین نمی رود و همچنان به عنوان منکر الهی می ماند. اما قبح بی حجابی و بد حجابی به علت کثرت مرتکبین و علنی بودن آن از بین می رود و منکر معروف و معروف منکر می شود. اصلاً قیاس نباید کرد تا توجیه بلا مرجه برای اباحیگران نشود.

پیمان در پایان گفت: باید در مسئله حجاب به موضوعات بنیادی تر و اساسی تری توجه شود مثلاً باید در اماکن دولتی مقررات خاصی را وضع کرد. هر انسان عاقلی این را می پذیرد که هر محیط خاص اداری و عمومی می تواند مقررات خاصی داشته باشد. در اینجا فرد احساس اجبار ندارد و مقررات شغلی را می پذیرد و رعایت می کند. اگر در این محیط ها با توجیه مناسب و با وضع قوانین مناسب کار شود زمینه پذیرش این موضوع به عنوان یک قانون فراهم می شود.

اثرات فردی و اجتماعی حجاب

حجت الاسلام علی قهرمانی پژوهشگر و محقق علوم و معارف دینی درباره اثرات فردی و اجتماعی حجاب گفت: حجاب، ممکن است به ظاهر محدودیتی به همراه داشته باشد اما این محدودیت به انسان مصونیت می دهد.

وی افزود: ما با پذیرش این قانون الهی در واقع به خود لطف می کنیم. اگر قانون را نپذیریم یک عوارض جانبی به همراه دارد، نپذیرفتن و اجرایی نکردن قوانینی که خداوند قرار داده در زندگی عوارض جانبی دارد. لذا من با پذیرفتن آن به خود لطف می کنم و خود را از این عوارض بر حذر و به دور می دارم.

قهرمانی ادامه داد: یکی از اثرات فردی حجاب آرامش است. زن اگر چارچوب های مورد اشاره در شرع را شکست و کاری کرد که مرد چشم چرانی کند، مرد نیز به جای اینکه به دنبال زیبایی های باطنی زن باشد به دنبال زیبایی های ظاهری او خواهد بود. اولین اثری که حجاب بر خود مرد و خانواده اش و همسرش و کسانی که می خواهند او را دوست داشته باشند دارد، آرامش است.

این پژوهشگر حوزه دین ادامه داد: مورد دوم در مورد اثرات فردی و اجتماعی حجاب این است که، این حجاب وقتی آرامش فردی ایجاد کرد، یک اثر اجتماعی نیز دارد و امنیت اجتماعی را به دنبال می آورد. همه مواردی که باعث می شود فرد احساس آرامش فردی بکند در ایجاد امنیت اجتماعی او هم نقش مثبت و بالایی دارد. مثلاً در جامعه اگر کسی دارایی و ماشین و خانه خود را به رخ دیگران بکشد، افرادی که از این موارد محرومند اگر سست ایمان باشند سعی می کنند این دارایی از راه های نامشروع بدست آورند. در بحث حجاب هم همینگونه است لذا اصلی ترین اثرات فردی را که حجاب دارد آرامش است و در بعد اجتماعی امنیت به همراه دارد.

قهرمانی در مورد نقش حجاب در تقویت بنیان خانواده گفت: زمانی مرد در جامعه دچار تحریکات جنسی و غریزی می شود که فرد احساس کند همسرش زیبا نیست یا زیبایی کمتری نسبت به دیگران دارد، این تنش باعث درگیری های عصبی می شود و در نهایت سردی روابط او با همسرش را به همراه دارد. اسلام به این دلیل در بحث حجاب تاکید کرده که تنش های بین زن و شوهر کمتر شود.

قهرمانی تصریح کرد: مسئله حجاب از منظر زیبایی شناسی هم قابل بررسی است. تبرج باعث می شود معیار زیبایی متفاوت شود. موج بدحجابی در کشور زیبایی شناسی افراد را تغییر می دهد. لذا این مسئله باعث می شود افراد احساس نقصان و کمبود کنند و برای رسیدن به آن معیار زیبایی هزینه هایی بکنند. زیرا ذائقه افراد به این سمت گرایش پیدا کرده و سلامت روحی و جسمی انسان را به مخاطره می اندازد.

وی در پایان گفت: به جهت اینکه ذائقه افراد عوض شده است، فرد مرتباً عمل زیبایی می کند و تغییری در چهره خود ایجاد می کند. لذا فرد با عمل های پیاپی در نهایت دچار عصبانیت و عوارض روانی می شود. عباس بنشاسته